

Ekonomik Kriz Döneminde Dayanışma

Avrupa'daki Sendikaları Zorlayan Unsurlar ve
Beklentiler

Mayıs 2011

- **Annelie Buntenbach (DGB, Almanya)**
Alternatifler Gereklidir, Alternatiflerin Yaratılması Mümkündür
- **David Begg (ICTU, İrlanda)**
ETUC'un Temel Çıkış Noktalarına Dönmek Gerek
- **Erich Foglar (ÖGB, Avusturya)**
Avrupa Birliği Dahilindeki Rekabet Modeline Karşı Köklü Bir Siyasi Alternatif
- **Agnes Jongerius (FNV, Hollanda)**
Sosyal Avrupa Krizden Çıkış Yolumuzdur
- **Wanja Lundby-Wedin (LO, İsveç)**
Avrupa Birliği'ni Vatandaşlarına Hizmet Eden Bir Birlik Olarak Yeniden Kurmalıyız
- **Yannis Panagopoulos (GSEE, Yunanistan)**
Dayanışma, İstihdam ve Haklar İçin Bir Avrupa Stratejisi
- **João Proença (UGT, Portekiz)**
İstihdamı, Bütünleşmeyi ve Avrupa'nın İnşasını Savunan Sendikal Hareketin Yanıtı
- **Jaroslav Zavadil (CMKOS, Çek Cumhuriyeti)**
Dayanışma Hâlâ Ortak İlkemizdir

İçindekiler

Gabriele Bischoff/Alexander Kallweit Giriş	2
Annelie Buntenbach (DGB, Almanya) Alternatifler Gereklidir, Alternatiflerin Yaratılması Mümkündür	4
David Begg ETUC’un Temel Çıkış Noktalarına Dönmek Gerek	5
Erich Foglar (ÖGB, Avusturya) Avrupa Birliği Dahilindeki Rekabet Modeline Karşı Köklü Bir Siyasi Alternatif	6
Agnes Jongerius (FNV, Hollanda) Sosyal Avrupa Krizden Çıkış Yolumuzdur	7
Wanja Lundby-Wedin (LO, İsveç) Avrupa Birliği’ni Vatandaşlarına Hizmet Eden Bir Birlik Olarak Yeniden Kurmalıyız	9
Yannis Panagopoulos (GSEE, Yunanistan) Dayanışma, İstihdam ve Haklar İçin Bir Avrupa Stratejisi	10
João Proença (UGT, Portekiz) İstihdamı, Bütünleşmeyi ve Avrupa’nın İnşasını Savunan Sendikal Hareketin Yanıtı	11
Jaroslav Zavadil (CMKOS, Çek Cumhuriyeti) Dayanışma Hâlâ Ortak İlkemizdir	13
Diğer Kaynaklar	15

Giriş

Avrupa Birliği Ekonomik ve Parasal Birliği'nin süregiden krizi, inşasındaki arızaları açığa çıkarıyor. On yıllarca sadece ekonomik bütünleşmeye odaklanıldı. Tek bir pazarın kurulması ve ortak bir para biriminin devreye sokulması gibi başarılı projeler, makro-ekonomik koordinasyonun eksiklikleri ve Avrupa Birliği'nin sosyal boyutunun görece yavaş gelişmesiyle oldukça zıt bir görünüm arz ediyor. Ortaya çıkan heterojen sosyo-ekonomik gelişim yansımalarını ödeme açıklarının ve katma değer in yüksek düzeyde dengelenmesinde ve artan eşitsizlikte buluyor.

AB üyesi ülkelerdeki –ve özellikle Avrupa'nın güney-batı çevresinde yer alan likidite krizi yaşayan ülkelerdeki– kamu borçlarının yüksek düzeyini dizginsiz kamu bütçesi politikalarının ve emeğin birim giderlerinin yüksekliğinin müsebbibi olarak göstermek kolaylık olur. Hemen hemen tüm üye devletlerdeki bütçe açıkları, Avro bölgesindeki krizden sorumlu değildir. Bundan, sadece ve sadece zor duruma düşen bankalara uygulanan kurtarma paketleri ve ekonomiyi canlandırma paketleri sorumludur; bunlar kapsamlı –ve bazen astronomik düzeylere varan– borçlanmalara yol açıyor. Gerçekçi olmayan konsolidasyon programlarıyla, sosyal hizmetlerin kısıtlanmasına dönük yaptırımlar ve tavizlerle ve ödeme dengesinde açıkların söz konusu olduğu ülkelerde ücretlerin dondurulmasıyla kriz aşılamayacaktır.

Bunun yerine ekonomik dengesizliklerin giderilmesine ve AB içinde siyasi bir bütünleşmeyi teşvik etmeye odaklanılmalıdır. Hem açığı olan, hem de katma değere sahip olan ve mali sorumluluk alan ülkelere dönük simetrik bir yaklaşım kabul edilebilir bir şey. Bu durumda, sürekli tasarrufa gidilmeden kamu borçlarının nasıl normal bir seviyeye düşürülebileceği netliğe kavuşturulmalı. Nihayetinde, krizin asli azmettiricisi olan finansal piyasalar hakkaniyet gereği paylarına düşen yükü omuzlamak durumunda: Yükü sadece çalışanların omuzlarına yıkmak bir seçenek olmamalıdır.

Avrupa, orta ve uzun vadede sürdürülebilir ve umut vadeden ve nüfusun geniş kesimleri nezdinde kabul görebilecek, krize dönük Avrupa kaynaklı yanıtlar olarak krizin sonuçlarını atlatmalıdır. Şu anda masada bulunan öneriler –

ister Avro Plus Anlaşması¹ olsun, ister Avrupa Mali İstikrar Mekanizması olsun– henüz bunu sağlamadı.

Avrupa'nın yeni ekonomik yönetişiminin yapısı, sendikaları zorlayan yeni unsurlarla karşı karşıya getiriyor. Sendikaların, ücret politikalarının daha iyi koordine edilmesi için öneriler getirmesi bekleniyor; bu esnada toplu sözleşme görüşmelerini özgürce yürütme ilkesini çiğnememeleri de gerekiyor.

Avrupalı işçiler birbirlerine kırdırılmalarına müsaade etmediler. Bunun bu şekilde devam etmesi için elimizden geleni yapmak zorundayız, zira krizin işçiler açısından yol açmış olduğu ve yol açmaya devam ettiği sonuçlar oldukça farklı: Örneğin, Avrupa Mali İstikrar Mekanizması'na tabi olan ülkelerdeki işçilerin maruz kaldığı etkilerle, krizin o denli etkilemediği ve/veya krizi görece iyi bir şekilde atlatan ülkelerdeki işçilerin maruz kaldığı etkiler oldukça farklı.

Bundan dolayı, Avrupa'daki farklı ülkelere üst düzey sendika yetkililerinden ileriki yıllarda karşılaşacaklarını düşündükleri zorluklara dair yazılı bir katkıda bulunmalarını istedik. Özellikle mali, ekonomik, sosyal ve Avro'ya ilişkin kriz göz önünde bulundurulduğunda, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) nasıl bir tutum almalıdır?

- Avrupa Mali İstikrar Mekanizması'na tabi olan ülkelere; yani İrlanda, Portekiz ve Yunanistan'daki,
- Avro Plus Anlaşması'na taraf olan ülkelere; yani Almanya, Avusturya ve Hollanda'dan ve
- Avro Plus Anlaşması'na taraf olmayan ülkelere; yani İsveç ve Çek Cumhuriyeti'nden sendika liderlerinin buraya görüşleriyle katkıda bulunmasını sağlayabildik.

DGB Yönetin Kurulu üyesi Annelie Buntenbach krizi aşmak için dayanışmaya dayalı ortak çözümlerin ne denli önemli olduğunu belirtiyor. Ayrıca Avrupa sendikal hareketinin, toplumsal ilerleme ve Avrupa içinde adilce dolaşım için hem ulusal hem de Avrupa çapında daha çok çaba sarf etmesi gerektiğini vurguluyor. Buntenbach'a göre, hakkaniyetli ücretler elde etmek ve alım gücünü ciddi derecede artırmak için ücretlerin ve sosyal

¹ Euro Plus Pact -çev.

harcamaların altının oyulmasına karşı mücadele, önümüzdeki dört yıl açısından kilit bir rol oynayan ve odaklanılması gereken bir meseledir.

İrlanda'daki ICTU'nun Genel Sekreteri David Begg, Avro'nun ayakta kalabilmesi için siyasi bütünleşmenin ne denli önemli olduğunun altını çiziyor ve çözülmesi gereken bir paradoksa işaret ediyor. Ona göre, İrlanda'daki seçimler, toplumsal dengesizlikleri barındıran tasarruf programlarının halkın böylesine bir bütünleşmeyi reddetmesine yol açtığını çok net bir biçimde kanıtlamaktadır.

Avusturya Sendikalar Konfederasyonu Başkanı Erich Foglar, ana akım neo-liberal anlayışın çok hızlı bir biçimde galebe çaldığına, ücretlerin değil düzensizleştirilen ve liberalize edilen piyasaların krize yol açtığına dair yorumlar getiriyor. Avrupa'nın yanlış politik seçimlerine karşı savaşmak güçlü bir ETUC'a ihtiyaç olduğunu belirtiyor.

Hollanda'daki FNV'nin başkanı Agnes Jongerius, Avrupa'nın işçilere sosyal bir boyuta sahip olduğunu göstermesi gerektiğini belirtiyor ve tasarruf programlarına farklı bir biçimde odaklanılmasına dönük bir çağrıda bulunuyor.

İşveç'teki sendikal federasyonu LO'nun başkanı Wanja Lunby-Wedin aynı doğrultuda ilerleyerek, Avrupa Birliği'nin krize dönük tek cevabı olan ücretlerin düşürülmesinden kaynaklanan büyük endişesini dile getiriyor. Buraya bulunduğu yazılı katkısında, ilerleyen yıllarda karşılaşılabilecek olan zorlukları ana hatlarıyla betimliyor. Sosyal Avrupa kavramının bir taslak olmaktan çıkarılıp, gerçek bir hüviyete büründürülmesi gerektiğini belirterek devam ediyor. Sonrasında bütünleşmenin ne denli önemli olduğunun ve Avrupa'nın dünyadaki konumunun önemini vurguluyor.

Yunanistan'daki sendikal federasyon GSEE'nin başkanı Yannis Panagopoulos Kuzey Avrupa'daki hâkim ekonomiler ile Avrupa'nın çevresinde yer alan ekonomiler arasında artan gerilim ve eşitsizliklere işaret ediyor. Devamında Avrupa'daki kurumların hâlâ piyasaları insanlardan üstün tuttuğunu, tam istihdama ve sosyal bir Avrupa'ya dair makro-ekonomik politikaların sadece birer "etiket" olarak kaldığını iddia ediyor

Portekiz'deki sendikal federasyon UGT'nin Genel Sekreteri João Proença, AB'nin kamu bütçesi konsolidasyonuna dair bir takıntıya sahip olduğunu belirterek, eski neo-liberal ekonomik

modele doğru bir dönüşün yaşandığına dair bir uyarıda bulunuyor. ETUC açısından temel sorunun AB'nin sosyal boyutunu desteklemek olduğunu söylüyor.

Çek sendikal federasyonu CMKOS'un Başkanı Jaroslav Zavadil, ETUC'un merkezi bir rol üstlendiğini ve sendikaların küresel ekonomi karşısında bir denge unsuru olabilecek yegâne örgütlenmeler olduğunu belirtiyor. Sektörel sendikaları ve çok-uluslu şirketlerde sendikal etkinliği ciddi düzeyde önemsiyor.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu büyük zorluklarla ve önemli beklentilerle karşı karşıyadır. Avrupa Birliği Ekonomik ve Parasal Birliği uçurumun eşiğine gelmiş durumda ve önümüzdeki dört yıl içerisinde daha birçok yönü sınanacaktır. ETUC geleceğe yönelik sendikal stratejisi açısından ana konuları doğru belirlerse hedeflerine ulaşabilecek bir konuma gelir ve Avrupa'daki sendikal hareketleri, Avrupa'yı birleşik, iyi örgütlenmiş, eleştirel ve cesur bir biçimde şekillendirilmesinde söz sahibi yapabilir.

Burada söz konusu olan geleceğimiz ve bir proje olarak Avrupa'nın geleceğidir.

Gabriele Bischoff
Alman Sendikalar Konfederasyonu'nun (DGB)
Avrupa Politikaları Dairesi Başkanı

Dr Alexander Kallweit
Friedrich-Ebert Vakfı'nın (FES) Uluslararası Diyalog
Dairesi Başkanı

Annelie Buntenbach

Alternatifler hem gerekli, hem mümkündür

Avrupa, önümüzdeki dört yıl içerisinde 1930'lardan beri yaşanan en büyük mali, ekonomik ve sosyal krizin –ki, bu kriz aynı zamanda Avro'ya da ilişkin bir krize evrildi– sonuçlarıyla baş etmek gibi bir görevle karşı karşıya. Avrupa Birliği, kuruluşundan bu yana karşılaşmış olduğu en çetin sınavla yüz yüze. Avrupa, krizden doğru dersleri çıkardığını göstermeli ve mali piyasaların denetlenmesini, özellikle spekülasyonla mücadele edip, vergi cennetlerini ortadan kaldırıp bizzat bu piyasaları hızlı bir ve etkin bir biçimde denetim altına alınmasını teşvik etmelidir. Avrupa, aynı zamanda mevcut krizin Avrupa'daki sosyal modelin sonunda piyasaya kurban edilmeyeceğinin güvencesini vatandaşlarına vermeli. Konseyin hegemonyasına son vererek, hem Avrupa Parlamentosu'nun ve ulusal parlamentoların gücünü ciddi derecede artırarak, hem de sosyal ortakları uygun bir biçimde sürece dahil ederek acilen daha demokratik bir hal almalıdır.

Bu yüzden, bir yandan sadece Avrupalı işçilerin sırtından Avro Bölgesi'nin rekabet edebilirliğini artırmak, öte yandan mali ve ekonomik krizin yol açtığı kamu sektörü borçlarını tersine çevirmek üzere öncelikli olarak sosyal güvenlik sistemlerinde ciddi kesintiler için Avro Plus Anlaşmasını kabul etmek yanlış. Mali piyasaların baskısı altında kalan Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu nihayetinde eski fikirlere geri dönüşü sağlayan bir paradigma kaymasını başlattı. Krize yol açanlar korundu: Bankacılara ve yöneticilere bonkörce özel ödemeler ve ikramiyeler dağıtılırken, tüm bunları yaratan işçiler ise gelirlerinin daha da fazla kesintiye uğramasına tanık oluyorlar. Çalışanlar sosyal ve sağlık hizmetlerinde ciddi kısıtlamaları hesaba katmak durumundalar, aynı zamanda birçok (Yunanistan, Romanya ve İrlanda dahil olmak üzere) AB üyesi ülkede reel ücretler düşürülüyor ve diğer tüm işçilere ücret kısıtlaması vaaz ediliyor. Ancak her şey burada bitmiyor. Kriz dolayısıyla siyasi elitin kimi kesimleri özgür toplu pazarlığın kökünü kurutmaya çalışıyor. Borçlu olan ülkelerdeki mevcut ücret sözleşmeleri delindi ve asgari ücret düşürüldü. Avro Plus Anlaşması, üretime dönük bir ücret politikası kisvesi altında ücretlerin –kurtuluşu ulusalcılıkta arayan– kuvvetleri güçlendirecektir. Dolayısıyla, Avrupa Sendikalar

belirlenmesinde bir desantralizasyona gidilmesine ve gereğini yerine getiren ücret sözleşmelerinin kısıtlanmasına dönük bir çağrıda bulunarak tarihsel olarak gelişmiş ücret belirleme süreçlerine tecavüz ediyor. Böylece, toplu pazarlıkta bulunan taraflar arasında karara bağlanan ve güya çok yüksek ücretler öngören ücret sözleşmeler için hükümetler yaptırıma tabi tutulacak ve ceza ödemek durumunda kalacak. Bunu kabul edemeyiz. Bundan dolayı bizler ETUC olarak Avrupa'da bir rota değişikliği için birlikte mücadele etmeliyiz – adalet, nitelikli büyüme ve istihdam için mücadele etmeliyiz:

- Toplu pazarlıkta bulunan tarafların özerkliği ihlal edilmemeli.
- Dayanışma tabanlı sosyal sistemler, emeklilik ve sağlık sistemleri istikrara kavuşturulmalı ve güçlendirilmeli.
- Tüm Avrupa'da toplumsal kaynaşmanın teşvik edilmesi ve toplumsal refahın adil bir biçimde dağıtılmasıyla birlikte ücretlerin ve sosyal uygulamaların altının oyulmasına karşı daha katı önlemler alınmalı.
- Cesur bir yatırım ve inovasyon programı büyümenin, istihdamın, gelirlerin ve refahın herkes için yaratılmasını güvence altına almalı; bu geleceğe dönük yatırımlarda bulunarak gerçekleştirilmeli.
- Hem adil vergi sistemleri, hem de sürdürülebilir vergi gelirleri Avrupa çapında güvence altına alınmalı ve koordine edilmeli.
- En nihayetinde spekülasyonun maliyetleri Avrupa çapında geçerli olan bir mali işlem vergisiyle yükseltilmeli ve böylece mali gelirleri artırılmalı.

Böylesine bir rota değişikliği gerçekleşmediği takdirde, Avrupa krize daha derin bir biçimde saplanacak; vatandaşları Avrupa'daki politiklardan çok derin bir rahatsızlık hissedecek ve hayal kırıklığına uğrayacak. Mevcut politikalar bütünleşme konusunda geçmişe dönmek isteyen Konfederasyonu'nun işçilerin sesini duyurması, itirazlarını net ve anlaşılır bir biçimde dile

getirmesi ve bu itirazları hem AB'nin kurumlarına, hem de sokağa taşıması son derece önemlidir. Ancak bununla yetinmeyiz. Avrupa'daki sendikal hareket ekonomik, sosyal ve mali politikalara ilişkin alternatifler geliştirmek, bunları Avrupa'ya uyacak siyasi stratejilere tercüme etmek ve talepleri görünür ve gürültülü bir biçimde iletmek zorunda. Hedef daha fazla Avrupa'dır, ancak Kongre Bildirgesi'nde belirtildiği üzere farklı bir rota yönelimi söz konusu olmalıdır.

Toplumsal ilerleme ve Avrupa'da hareket etme özgürlüğü: Güçlerimizi birleştirip insanları harekete geçirdiğimiz hedefler işte bunlardır. Avrupa çapında, adil, sürdürülebilir ve refahın hakkaniyetli bir biçimde dağıtılmasının itici gücü olarak "eşit ücretler ve eşit haklar" yürürlüğe sokulmalı.

David Begg

ETUC'un Temel Çıkış Noktalarına Dönmek Gerek

Lehman Brothers'in 2008 yılının Eylül ayında iflas etmiş olması Avrupa'yı –ve özellikle de çevre ülkeleri– çok sert bir biçimde vuran bir bankacılık krizine zemin hazırladı. Halihazırda sermaye piyasalarının dereğülasyonu bankaların birbirlerine sınır-aşırı borçlanmasını görülmemiş düzeyde kolaylaştırdı. Lehman'ın çöküşünden sonra ortaya çıkan inanırlık ve güven yitimi kendisini bir biçimde bir likidite krizi ve doğrudan bankaların ödeme krizi olarak dışı vurdu. Sorun çevre ülkelerde en yakıcı biçimiyle yaşanırken, bu ülkelerdeki bankalara kredi veren bankalar merkez ülkelerde yer alanlardır.

Bankacılık krizinin sonuçları her ne olursa olsun devlet bütçesine ilişkin kısıtlamaların önümüzdeki birçok yıl boyunca kamu siyasetine hâkim olacağı kesin. Avrupa Konseyi halihazırda toparlanmaya dönük bir yol bulmak için kimi başarısız girişimlerde bulundu. Bu girişimler maalesef tutarlılıktan yoksun, şimdiki halleriyle yerel politikalarından ve bununla paralel bir biçimde hükümetler arası yoğun bir süreçten etkileniyorlar. Şu ana kadar ortaya konan çareler, esas olarak soruna yol açan liberal piyasa ekonomisinin daha uç versiyonları üzerinden düşünülüşe benziyor. Üç yılın ardından

Avrupa bunu ya başaracaktır ya da kendisini ortadan kaldıracaktır.

Bölünmemize ve birbirimize kırdırılmamıza müsaade etmediğimiz sürece başarılı olabileceğimize inanıyorum. Aynı zamanda Avrupa'daki sendikal hareket içinde, krizden dolayı yoğunlaşan ve Avrupa'daki işçileri çok farklı biçimlerde etkileyen merkez-kaç kuvvetlerden kaynaklanan zor bir sınavla karşı karşıyayız. Sosyal bir Avrupa için ve ücretlerin, sosyal kazanımların ve çevrenin tahrip edilmesine karşı dayanışma içerisinde olduğumuzda ve birlikte mücadele ettiğimizde başarılı olabiliriz.

Piyasanın kendi başına bir amaç olmadığı siyasi bir Avrupa için insanları harekete geçiriyoruz; herkes için refah istiyoruz.

"Rekabet-Edebilirlik Sözleşmesi" olarak adlandırılan sözleşme üzerinden toplu pazarlıklara ve neo-korporatist kurumlara dönük topyekün bir saldırı söz konusuyken, mali sisteme dair yürürlüğe konan reformların asgari bir düzeyde seyretmesi önemsiz bir şey değildir.

Aslında, bu zamanlarda Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu şey bir Rekabet-Edebilirlik Sözleşmesi'nden ziyade bir Dayanışma Sözleşmesi'dir. Tüm ülkeler ekonomik büyümeyi yeniden ateşleyemediği müddetçe mevcut dengesizlikler artacak ve borçların düzeyi sürdürülemez bir hal alacaktır.

Birçok siyasetçi ve vatandaş tek para birimini muhafaza etmek istiyor. Ne var ki kriz iki konuda beliren fay hatlarını ortaya çıkardı: optimal bir para birimi alanının var olup olmadığı ve Avrupa Merkez Bankası'nın para politikası açısından gördüğü işleve benzer bir işlevi ekonomik koordinasyon açısından üstlenen bir kurumun yokluğu. Ancak krizi bitirmek ve bu yapısal eksikliklere yönelmedeki asıl mesele, büyük değişimlerin gerçekleştirilmesi anlamına geliyor olmasıdır – ki bunlar da, geniş kamuoyu desteği gerektiren değişimlerdir. Gördüğüm kadarıyla

ETUC'un görevi, bu yeni siyasanın inşa edildiğinde işçi çıkarlarının bu kapsama dahil edilmesini güvence altına alınmasını sağlamaktır.

Avro Bölgesi mevcut bankacılık ve dış borç krizinin ötesinde de bir paradoks ile karşı karşıya. Avro'nun hayatta kalabilmesi için ekonomik ve parasal birliğin daha dengeli bir biçimi gerekli. Bu ancak Avrupa'nın daha kapsamlı bir biçimde bütünleşmesiyle başarılabilir. Öte yandan İrlanda'da gerçekleşen son seçimler ve başka ülkelerdeki siyasal gelişmeler tasarrufa dair siyasi sınırların söz konusu olduğunu gösteriyor ki, bunlar daha kapsamlı bir bütünleşmeye dönük bir karşıtlık şeklinde kendisini ortaya koyacaktır.

Erich Foglar

Avrupa Birliği Dahilindeki Rekabet Modeline Karşı Köklü Bir Siyasi Alternatif

Mali ve ekonomik kriz, Avrupa'da sosyal bir birliği inşa etmeye dönük girişimleri mahvetti.

Kriz, piyasayı fetişleştirmeye, liberalleşmeye, özelleştirmelere, deregülasyona ve işçi haklarının kısıtlanmasına dayanan neo-liberal ideolojiyi ve ekonomik politikaların başarısızlığını açığa çıkardı.

Ancak, bu görüşü tercih eden siyasi güçler ve neo-liberal ana akım iktisatçılar şaşkıncı bir hızla hemen galebe çaldılar ve işçilere Avrupa Komisyonu'nun mevcut politikaları karşısında bir alternatifin söz konusu olmadığını anlatıyorlar: AB'deki birçok ülkede aşağıya doğru ilerleyen bir yoksullaşma sarmalını tetikleyen tasarruf politikasının bir alternatifi yokmuş; yanlış yola sapan, toplu pazarlığın özerkliğini sorgulayan ve AB'yi yeniden salt ekonomik ve rekabet yönelimli bir birliğe dönüştürmeyi amaçlayan ekonomik yönetim yaklaşımının alternatifi yokmuş.

Bunlar tarafından aldatılmamıza daha fazla müsaade etmemeliyiz. Mali piyasaların herhangi bir biçimde düzenlenmesini şeytan işi olarak gören, mali sanayinin sözde gönüllü bir "öz-denetim" vasıtasıyla büyüme potansiyelini en iyi şekilde değerlendireceğine inanmamızı isteyen bir AB İçpazar Komiserini birkaç yıl önce zaten görmüştük.

Olumlu bir not düşerek bunları bağlamak gerekirse; Avrupa, kullanmayı tercih ederse, geleceğin Avrupası'na dair yeni bir konsensüs inşa etmek için kurumsal bir mimariye sahip, ki bu da sosyal diyalogdur. Siyasi elitin son dönemde gerçekleştirdiği eylemler böylesine bir rotaya uygun olmasa da bizim misyonumuz söz konusu paradoksun gerçekliğini dikkate almalarını sağlamak olmalıdır. Bu, Avrupa projesinin asli değerlerine ilişkin bir sorundan başka bir şey değildir ki, bu proje açısından dayanışma çok önemlidir. ETUC'un temel çıkış noktalarına dönmek gerek.

Bu sorumsuz siyasete dair yıllarca uyarılarda bulunan sendikalarla, frene basmak istedikleri ve dik kafalı oldukları iddia edilerek, dalga geçildi. Meseleyi netleştirelim: Dünya çapında doğrudan mali bir krize yol açan ve milyonlarca insanı sosyal bir sefalete sürükleyen şey, geçmişte uygulanan neo-liberal reçetelerdir.

Bu düşüncesiz reçetelerle finans kapitalizmi zincirlerinden boşandı ve mali piyasaları liberalleştirildi ve düzensizleştirildi; tüm bunlar borçların eşi benzeri görülmemiş bir düzeye çıkmasına yol açtı: Bunlar ücretlerin çok yüksek olmasından veya sosyal standartlar ile sosyal sistemlerin «bolluğundan» dolayı yaşanmadı!

Şu anda işçilerin ve vergi mükelleflerin sırtına bir değirmen taşı misali yüklenen şey, modası geçmiş neo-liberal fikirlerdir. Krizin sorumluları ateşe körükle gidiyor!

ETUC ve Avrupa'daki sendikalar Avrupa'daki siyasete ilişkin bu tehlikeli gelişmelerin karşısına makul bir alternatif koyarak çıkmalıdır. İnanmış bir Avrupalı olan John Monks'un bıraktığı yerden yola devam etmeliyiz; kendisi şöylesine bir uyarıda bulunmuştu: «Olmaz, anca buraya kadar. Bundan öte Avrupa artık bize ait olmayacak!»

Bu talep ETUC, ETUC'un sekreteryası ve üyeleri açısından ilerleyen yıllarda bir ölçüt olacaktır. AB'de gerçekleşen neo-liberal bir restorasyonun

ortasında işçiler için tekil iyileşmeleri sağlamak artık yetersiz kalacaktır. Bizler, yani sendikalar, siyasetin yönünün, sonunda işçilerin ve böylece AB'deki vatandaşların ezici çoğunluğunun çıkarlarına odaklanan bir doğrultuya köklü bir biçimde çevrilmesi için mücadele edersek, ancak o zaman milyonlarca işçinin ve kendi isteklerimizin hakkını verebiliriz.

Bu yaklaşımı net bir biçimde hayata geçirmek ve aynı zamanda ETUC'u Avrupa'daki siyasi karar alma süreçlerinde kilit bir taraf olacak şekilde güçlendirmek, ETUC'un yeni lider kadrosunun karşısında duran büyük zorluktur; bu tüm ETUC üyelerinin tam desteğini gerektiren bir süreçtir.

ETUC'un yeni Strateji ve Eylem Planı hepimizin taşıdığı siyasi sorumlulukların neler olduğuna dair bir rehber niteliği taşıyor; bu ismi gerçekten hak eden özgün bir ekonomik yönetim için mücadele etmek bunların başında geliyor.

Bu, sosyal açıdan güvenceli ve sürdürülebilir bir büyüme modelini destekleyen, makul işler için adil ücretler üzerinden alım gücünü artırmakta ısrar eden, makro-ekonomik bir koordinasyon sağlayan ve istihdama dönük yatırımları teşvik eden bir yönetişimdir.

Avrupa Komisyonu'nun ve birçok üye ülkenin öngördüğü; dibe batmaya dönük bir yarışa, en düşük ücretler ve kurumlar vergisi için yürütülen bir rekabete dayanan Avrupa içi rekabet modeli karşısındaki alternatifimiz işte budur. Bu rekabet modeli en nihayetinde işçileri birbirine kırdırıyor ve böylece son derece Avrupa karşıtıdır! Sendikalar da özerk bir ücret ve toplu pazarlık politikasını Avrupa çapında koordine ederler, ayrıca temel yetki alanlarına yönelik herhangi bir müdahaleye de izin vermeyeceklerdir.

ETUC ve üyeleri AB'nin neo-liberal restorasyonuna karşı mücadele edecektir. Fikirlerimiz duyulana dek sabrımızı korumak durumundayız.

Bu, önemli bir konu olan mali piyasaların düzenlenmesi meselesi için de geçerlidir. Son iki yılda gerçekleştirilen birkaç düzenleyici adıma baktığımızda mali krizden az ders alındığını söyleyebiliriz.

Mali piyasaları ve mali sanayiye etkin lobileriyle birlikte gerçek bir biçimde denetim altına almadan siyasi rotada köklü bir değişim yaşanmayacaktır.

Bu konuya eğildiğimizde, Avrupa'da geniş bir iç piyasanın, gerçekten yöneten ve mali lobinin arkasında saklanmayan bir yönetime ihtiyacı var: Bundan dolayı Avrupa Mali İşlemler Vergisi'ne net bir biçimde 'evet' demek lazım, Avrupa Komisyonu'nun en azından bu verginin yürürlüğe girmesine dair somut öneriler sunması için, Komisyon'un üzerinde daha fazla baskı oluşturmak için, daha da tok sesli bir biçimde 'evet' demek lazım.

Son olarak, iç piyasanın adil olmasını hedeflemek yeniden siyasetin odak noktası olmalı. Bu, her şeyden önce "aynı yerdeki eşit iş için eşit ücret" ilkesini kapsar. Bu, ücretlerin ve sosyal hakların altının oyulması değil, güçlü sosyal asgari standartlara dayalı sosyal bir birliğin temel ilkesidir. Avrupa Adalet Divanı'nın bu alandaki hükümleri siyasi düzlemde düzeltilmelidir: Temel (sosyal!) Haklar Bildirgesi hayata geçirilmeli.

ETUC, bu cesur programı başarılı bir biçimde uygulamak için güçlü üyelerinin desteğine ihtiyaç duyacaktır. ÖGB, ETUC'u desteklemeye devam edecektir, çünkü Avrupa düzleminin günümüzde biz sendikalar açısından doğal bir eylem alanı olduğuna inanıyorum: «Avrupa politikaları iç politikadır!» Bundan dolayı ETUC'un talepleri ulusal düzlemde de temsil edeceğimiz bize ait taleplerdir – bu, sendikal hareketin daha fazla Avrupalılaşmasına ve sosyal bir Avrupa'ya sunduğumuz katkıdır.

Agnes Jongerius

Sosyal Avrupa Krizden Çıkış Yolumuzdur

2000 yılında ekonomik beklentiler iyiydi. İyi bir amtosferin, gerçekten sosyal bir Avrupa için yeni

olanaklar barındıran zinde bir ruhun söz konusu olduğunu hatırlıyorum. Ucu açık bir

koordinasyon yönetimini benimseyen Lizbon Stratejisi bir umut kaynağıydı. Gözümüzü, iç piyasada rekabetin olduğu, yukarıya doğru giden bir sosyal uyumun ve temelde herkes için sosyal hakların söz konusu olduğu bir Avrupa'da sosyal yönelimli ekonomik politikalara çevirmiştik.

Daha yüksek bir seviyede uyumu yakalamaya dönük bu olumlu bakış açısı değişime uğradı. Ekonomik seyrin yön değiştirdiği anda ve Bilgi ve Bilişim Teknolojileri alanının sabun köpüğü misali patladığında Lizbon Stratejisi'nin yüce sosyal amaçları hızla azaldı. Hemen ekonomik büyümeye odaklanıldı: Sosyal politikalar tali bir konuma itildi ve çevreye dair hedefler tamamen gözlerden ırak tutuldu.

Ekonomik düşüşe dair ilk emarelerin belirmesiyle birlikte ekonomik büyüme yön veren bir ilkeye dönüştü. Hiç kimse ekonomik büyümenin gerçekten de zaruri olduğunu inkâr etmiyor, ancak bunu gerçekleştirmenin farklı yolları var. Avrupa'daki sendikal örgütler olarak, ekonomik büyümenin sosyal ilerlemeyle nasıl at başı geliştirilebileceğine dair kendimize has görüşlerimiz var.

Sosyal bir Avrupa için atağa geçme ihtiyacını hissetmeye başlamıştık. Avrupa Adalet Divanı 2008 yılında iç piyasaya dair temel özgürlüklerin ulusal emek piyasası politikalarından ve hatta temel sosyal haklardan daha başat bir role sahip olduğunu net bir biçimde ortaya koyduğunda pro-aktif bir tutum almak hayati bir önem kazandı.

Sonra, mali ve ekonomik kriz vurdu. Son dört yıl sendikalar ve işçiler açısından zor geçti. Her ne kadar ETUC'un Sevilla Kongresi'nde "Atağa" sloganını kabul etmiş olsak da çok güçlü bir biçimde savunma pozisyonuna itildik.

Sendikalar, Avrupa'nın her yerinde işsizliğe karşı mücadele ediyor. Hepimiz sosyal güvence sistemlerimizi ve istihdamı koruma kanunlarını savunuyoruz: Bunu hem kendi ülkelerimizde, hem de Avrupa düzleminde birlikte yapıyoruz. 2009'deki Avrupa Parlamentosu seçimleriyle olarak Avrupa düzleminde bir ekonomik yönetişime kefil oluyorsa, sendikalarda çok basit bir biçimde aynısını yapmak zorunda kalacak. Avrupa düzleminde ekonomik ve bütçe politikalarının koordinasyonuna doğru gerçekleşen kaymayı göz ardı edemeyiz. Her ulusal sendika açısından Avrupa düzleminde

birlikte bir müttefike güvenerek hareket edemez olduk, Avrupa'da daha muhafazakâr bir rüzgarın estiği gerçeğini kabul etmek zorunda kaldık.

Bunun ardından 2010 yılında Avro krizi yaşandı. Bu kriz birkaç ülkeyi çok vahim bir biçimde vurdu. Avrupa kurumları ve IMF Yunanistan, İrlanda ve Portekiz'e sert tasarruf önlemleri uygulamayı dayattı. Genel manzara bütçe kesintileri ve açıkların azaltılması yönünde.

Avrupa hemen harekete geçti, ancak verilen yanıt bizim düşündüğümüz doğrultuda değildi. Mevcut Avro Plus Anlaşması'nın öngördüğü önlemler hâlâ ücret pazarlığı sistemlerimize ve ulusal sosyal güvenlik sistemlerimize yönelik bir tehdit teşkil etmekte, zira bunlar işçilik maliyetini düşürmeye odaklanıyor. Sonunda krizin faturasını ödeyen işçilere bakmadan, sadece bütçe açıklarına odaklanmak toplumsal huzursuzluğa davetiye çıkarıyor.

Bu reçetenin işe yarayacağına dahi inanmıyorum. İyi bir sosyal güvence sisteminin söz konusu olduğu, sosyal güvenliğin yüksek düzeylerde seyrettiği ülkeler krizin etkilerini diğerlerine nazaran çok daha hızlı ve güvenli bir biçimde atlatabildiklerini gösterdiler. Krizin işçiler üzerindeki etkisini hafifleten sendikalar bu sürecin vazgeçilmezidirler. Güçlü sendikaların ve yüksek düzeylerde seyreden bir sosyal güvencenin söz konusu olduğu bir sosyal diyalog krizden çıkış için doğru bir reçetedir!

İlerleyen yıllardaki zorluklar tasarruf önlemlerinin ve ekonomik yönetişim önerilerinin odağını değiştirmek olacaktır. Krizden, sosyal bir Avrupa inşa ederek öncesine nazaran daha güçlü bir biçimde çıkmamız gerek. Avrupa, düşük bir idari yükün söz konusu olduğu bir iç pazardan daha fazlasıdır! Üyelerimize –Avrupa'nın işçilerine– Avrupa'nın sosyal bir yüzünün de olduğunu ve sosyal politikaların küresel bir ekonomide bir güç olabileceğini göstermemiz lazım.

Üye devletler ile kendi ulusal bakış açımız arasındaki farklılıklardan dolayı görevimiz kolay değil. Hükümetlerimiz, krizden tek çıkış yolu hareket etmek, işbirliğinde bulunmak ve koordine olmak çok açık bir biçimde her zamankinden daha fazla gereksinim duyulan bir şey. Ulusal düzlemle Avrupa düzlemini daha iyi bir biçimde ilişkilendirerek güçlü olduğumuz yanlar üzerinden bir şeyler inşa etmeliyiz.

Atina'daki 12'nci ETUC Kongresi sendikal gücümüzü canlandırmak açısından iyi bir fırsattır!

Ekonomik seyir konusunda iyimser olamayız, ancak sendikal gücümüzden, 60 milyon işçinin sesinden

emin olabiliriz. Bu işçiler göz ardı edilemez. Haydi; tekil güçlü yönlerimizi Avrupa düzleminde birleştirerek ve yan yana durarak direnelim ve tepkimizi gösterelim. Atina'dan dayanışma ve güçle ilerleyelim!

Wanja Lundby-Wedin

Avrupa Birliği'ni Vatandaşlarına Hizmet Eden Bir Birlik Olarak Yeniden Kurmalıyız

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu 2011 yılının Mayıs ayında Atina'da kongresini topladığında, 2007 yılındaki Sevilla Kongresi'ndekinden daha farklı bir Avrupa ile karşı karşıya olacak. Aradan geçen yıllar içerisinde Avrupa Adalet Divanı *Viking*, *Laval*, *Rüffert* ve *Luxembourg* davalarındaki bir dizi karar üzerinden Avrupa sendikal hareketine ağır darbeler vurdu. Bu, vatandaşların AB'ye giderek daha kuşkucu yaklaşmasına yol açtı.

Bu kararları, ekonomik ve sosyal bir krize dönüşen mali kriz takip etti. Dünyanın dört bir yanında işçiler, işlerini, evlerini, birikimlerini ve güvenceleri yitirerek krizin faturasını ödedi. Güvencesiz işler ve yoksulluk yaygınlaştı, alım gücü düştü ve kamu borçları arttı. İşçiler, herhangi bir sorumlulukları olmamalarına rağmen, bu krizin faturasını ilerideki birçok yıl boyunca ödemeye devam edecekler.

Avrupa'daki otoritelerin bu krizi ele alma biçimleri endişe verici. Mevcut önerinin altında yatan fikir, rekabet-edebilirliğin ücretler düşürülerek güçlendirilmesi yönündedir. Bu tehlikelidir. Avrupa hiçbir zaman düşük ücretler üzerinden rekabet edemeyecektir – ayrıca bunu istemiyoruz da: Bilgi ve yetkinlik üzerinden rekabet etmeliyiz.

AB'nin ekonomik yönetişiminin reforme edilmesine dair yürütülen tartışmalar Yunanistan'daki krizin yaratmış olduğu travma ile ilerletilmez. Böylesine bir krizin yinelenmesini önlemek elbette önemlidir, ancak bu reformu harekete geçiren temel mesele başka bir şey olmalıdır: bu temel mesele, Avrupa'nın küresel bir dünyadaki rekabet avantajını koruması için gerekli olan yeni bir büyüme modelini –yeşil, akıllı ve kapsayıcı– teşvik ederken, devlet bütçesinin konsolidasyonunu nasıl yöneteceği.

İleriye baktığımızda Avrupa Birliği'ni vatandaşlarına hizmet eden bir birlik olarak yeniden inşa etmeliyiz. İster yerel, ister bölgesel, ister ulusal veya uluslararası hiçbir siyasi birlik salt kendinden menkul bir varlık sürdürmez. Avrupa Birliği ve kurumları, vatandaşlarının kaygılarını ve karşılaştığı sorunları ele alma doğrultusunda kendisine bir amaç bulur.

AB'nin bunu yapması için Sözleşme'de temel sendikal haklarla ekonomik özgürlükler arasında daha iyi bir denge tutturması lazım. Ancak, Avrupa Adalet Divanı'nın aldığı kararların ardından temel sendikal haklar ekonomik özgürlükler lehine tali kılındı –bu kabullenilemez!

Uzun vadeli bir değişim sağlamak için Sözleşme'nin Sosyal İlerleme Protokolü'nü de içeren bir revizyonuna ihtiyacımız var.

Bu olmadığı takdirde AB halk desteğini yitirme riskiyle karşı karşıya kalacak. Bu ciddi bir sorundur: Önümüzdeki yıllarda ortak zorlukların üstesinden gelmek için güçlü bir AB'ye ihtiyacımız var. Güçlü ve iyi işleyen bir Avrupa Birliği'ni gerekli kılan zorluklar aşağıdaki unsurları içermekte.

İlkin, daha geniş bir toplumsal kapsayıcılık ihtiyacı, Avrupa kurumlarının ve üye devletlerinin ortak çaba sarf etmesini gerekli kılar. Toplumsal kapsayıcılığı sağlamak için AB 2020 stratejisinde yer alan iki hedef başlık merkezi bir önem arz ediyor: emek piyasasına katılım ve yoksulluğun azaltılması.

Bu iki hedefe ulaşmak için, kadın ve erkeklere çalışmada ve makul bir yaşam kazanmada eşit fırsatlar yaratmalıyız. Bunu sağlamanın bir yolu

yarı-zamanlı çalışmayı bir seçenek haline getirip tam-zamanlı çalışmayı herkes için bir hakka dönüştürmektir. Bu sadece kadınların kurtuluşuyla ilgili bir mesele değil, aynı zamanda toplumlarımızın rekabet-edebilir bir durumda kalmalarıyla da ilgilidir. Refah devletini muhafaza etmek için herkese en iyi şekilde katkıda bulunma hakkı verilmelidir.

AB ve üye devletler açısından üstesinden gelinmesi gereken, başat bir önceliği olan çocuk yoksulluğunun önlenmesi bakımından kadınların yaşamlarını kazanma kabiliyetleri de önemli bir meseledir.

İkinci bir nokta, Avrupa'nın göç ve demografik değişimlerden kaynaklı bir zorlukla karşı karşıya olmasıdır. Emek piyasasına katılım için hedeflerimize ulaştık bile, Avrupa demografik zorluklarını yönetmek için sürekli bir göç ve göçmen işçi akışına ihtiyaç duyacaktır. Üçüncü bir ülkenin vatandaşları şirketler tarafından basitçe emek maliyetlerini düşürmek için sömürüldükleri müddetçe bu kabul görmeyecektir.

Bu doğru bir biçimde ele alınmazsa, Avrupa'daki vatandaşların göçün beraberinde getirdiği

fırsatları benimsemek yerine göçmen işçilere dönük yabancı düşmanlığı yönünde duygular besleyebileceği gibi bir riskle karşı karşıya kalırız. Bu sebepten ötürü, sendikaların dışında da insanlar, Avrupa Adalet Divanı'nın *Laval*, *Viking*, *Rüffert* ve *Luxembourg* davalarında vermiş olduğu kararlardan endişelenmelidir.

Son olarak, Avrupa Birliği'nin dünyanın geri kalan kısmında aktif bir rol oynaması gerektiğinin altını çizmek isterim.

Güçlü ve rekabet edebilen şirketleri olan, büyük refah devletlerine sahip ve tüm işçilerin makul ücretler aldığı bir Avrupa Birliği dünyanın diğer kısımları açısından bir ilham kaynağı olabilir. Ancak dünyanın geri kalan kısmını etkileyerek yaşam tarzımızı koruyabiliriz.

Bunların başarıya ulaşması için AB'nin insan haklarının ve sendikal hakların tutarlı bir sözcüsü haline gelmesi gerekir. Salt ekonomik nedenlerden dolayı temel insan haklarını ihlal eden rejimleri destekleyemeyiz. Kuzey Afrika'daki gelişmelerin verdiği dersler AB dış politikasında yeni bir yaklaşımı gerekli kılmakta.

Yannis Panagopoulos

Dayanışma, İstihdam ve Haklar için Bir Avrupa Stratejisi

Tüm belirtilerin gösterdiği gibi, önümüzdeki dört yılda ETUC'un yeni misyonu mevcut sosyo-ekonomik bağlamı daha da derinlemesine etkileyecek kalıcı bir kriz tarafından belirlenecek. Kuzey'deki hâkim ekonomiler ile Avrupa'nın çevre ülkeleri arasındaki ayrılık ve gerilim derinleşerek, Yunanistan'da devletin borçlanması üzerinden başlayıp daha sonra başka ülkelere yansıyan bir kriz olarak patlak verdi. Zaaflı bir yönetim, inat ve AB hükümetlerinin hızlıca yanıt verme konusundaki zafiyetleri, durumu genelleşmiş bir para birimi krizine doğru kamu bütçesi tasarrufunun Avrupa'yı yeniden bir resesyona sürükleyebileceğine dair uyarılarda bulunuyor. Bu esnada Avrupa'da giderek daha eşitsiz bir hal alan gelir dağılımı yoksullaşma riskini arttırıyor ve keskin bir kutuplaşmayı yansıtıyor: AB'de hem zenginlerin sayısı hem de zenginliklerinin değerleri arttı, ancak 84 milyon insan yoksulluk içerisinde yaşıyor. Utanç verici bir biçimde bunların 19 milyonu çocuktur. Bunun

sürükledi. IMF'nin yaptırımları Avrupa'da yürürlüğe konulduğunda sadece Yunanistan, İspanya ve Portekiz ciddi kesintiler ve tasarruflar uygulamakla kalmadı, daha büyük üye ülkeler de başta sosyal politikalara dönük harcamaları, işçileri ve sıradan vergi mükelleflerini etkileyen kesintilere gideceklerini duyurdu. Ancak, 2010 yılının ortalarından itibaren Yunanistan'da en acımasız biçimde yürürlüğe konan krizden çıkış stratejisinde gördüğümüz şey bir toparlanma değil, derin bir resesyon ve ciddi derecede artan işsizliktir. Hatta IMF bile böylesine uzun süreli bir sosyal bütünleşme ve demokrasi açısından ciddi etkileri söz konusudur, zira vatandaşların öfkesi ve tepkileri kaçınılmaz bir biçimde aşırı ve popülist ideolojiler tarafından istismar edilmekte.

Bu kara tablonun siyasi arka planını, Avrupa otoritelerinin piyasaları insanların üzerinde tutması, liberalleşme ve deregülasyon teşkil etmekte. 2008 krizinden ders alınmamış: Reel

ekonominin zararına bir malileşme gerçekleştirildi. Kamu bütçesine dair köktenci politikalar vatandaşları ve sosyal haklarını pazarlanabilir metalara dönüştürürken, tam istihdama dönük ve sosyal bir Avrupa için makro-ekonomik politikalar sadece kağıt üzerinde kaldı. Daha da kötüsü, Yunanistan gibi ülkelerde kriz, işçilerin haklarının altını oymaya, ILO standartlarını ve teamüllerini ihlal etmeye yarayan bir fırsat olarak kullanıldı. Ancak bu eğilim sadece Yunanistan ile yetinmeyecek, her şey Yunanistan'ın yeni düzenin test edildiği bir laboratuvar olarak kullanıldığını gösteriyor.

ETUC'un ele alması gereken zor bağlam işte budur. Yukarıda tarif ettiğim bağlam görevimizi

gösteriyor: Avrupa sosyal modeli dahilinde etkin bir biçimde dayanışma, istihdam ve haklar için mücadele etmek. Şu anda karşı karşıya olduğumuz şey sendikalar olarak ele almak durumunda kaldığımız her şeyi aşıyor. Bu yüzden sesimizi gürleştirmek ve toplumla bağlarımızı kuvvetlendirmek için yeni ve daha etkin yollar geliştirmeliyiz. Ekonomiyi toplumdaki koparılan ve mali bir itkiyle hareket eden kapitalizm ile karşı karşıya olduğumuzdan dolayı mücadelemiz kaçınılmaz olarak Karl Polanyi'nin temel varsayımından yola çıkmalı: Toplum piyasalara değil, ekonomiyi topluma yerleştirmek temel bir meseledir.

João Proença

İstihdamı, Bütünleşmeyi ve Avrupa'nın İnşasını Savunan Sendikal Hareketin Yanıtı

Uluslararası bir kıyaslama yapıldığında, ekonomik ve sosyal krizden toparlanma Avrupa Birliği'nde görece yavaş ve zayıf gerçekleşmiştir.

İlk aşamada, AB'nin G20 tarafından harekete geçirilen siyasi yanıtları doğru yönde ilerliyormuş gibi görünüyordu; istihdamı korumak ve yeni iş alanları yaratmak, işsizler ve mağdurlar için daha gelişkin bir koruma sağlamak gibi unsurları içeren, koordine edilmiş bir ekonomik canlandırma planı kabul edilmiş gibiydi. Aynı zamanda mali piyasaların şeffaflığını ve düzenlenmesini arttırmaya, krize o kadar katkıda bulunan kumar ekonomisini dizginlemeye dönük siyasi bir irade söz konusu gibiydi.

Ancak, bütçe konsolidasyonu ve istikrarı adı altında tasarruf politikaları yeniden belirledi, böylece birçok üye ülkede ekonominin yeniden canlanmasına gölge düşürülmüş oldu. Bu, işsizliğin artmasına yol açtı, vatandaşlardan genel olarak büyük ödümler talep etti, özellikle de işçiler ve emeklilerden. Araşsal bir hedef olması gereken şey AB'nin genel amacına dönüştü ki, bu kabul edilemez.

Kriz, kamu hesaplarında bir bozulmaya yol açtı; ancak, birçok ülkede devletin borçlarında ve dış finansmanda sorunlara yol açan uluslararası mali piyasalardaki ve derecelendirme kuruluşlarındaki

-dışardan bir denetime tabi tutulmayan-spekülatif »canlılığı« görmezlikten gelemeziz. Topluluğun kurumları, birbirine kenetlenmiş bir Birliği ayakta tutmaya ve Avro Bölgesi'nin iyi işlenmesi için önleyici ve/veya düzeltmeye dönük önlemler alamadı.

UGT, Portekiz'in durumunun ve mali piyasaların uyguladığı baskının bütçe açıklarının ve dış ticaret dengesizliğinin azaltılmasını gerekli kıldığını her daim belirtti. Ancak, hükümetin attığı birçok adıma, ki bunlar 2010 Kasım'ında bir genel greve yol açmıştır, tümüyle karşı çıkıyoruz. Kendimizi, hem mali ve ekonomik krize, hem de şu anda çok yüksek bir düzeyde seyreden işsizliğe, toplumsal eşitsizliğe ve yoksulluğa yanıt olabilecek çözümleri bulmaya adanmışız.

Hem sektörel bazda hem de şirket düzeyindeki toplu pazarlıklar üzerinden harekete geçtik. Üç taraflı ve çift taraflı sosyal diyaloglara da katıldık.

UGT, 22 Mart 2011 tarihinde mevcut dört işveren konfederasyonu ve hükümetle *Rekabet-Edebilirlilik ve İstihdam İçin Üç Taraflı Sözleşme*'yi imzaladı. Yapısal zaafın üstesinden gelmek ve bütçeyi konsolide etmek için temel alanlarda taahhütlerde bulunuldu. Halihazırda yürürlükte olan, son üç yılda Portekizlilerden birçok fedakârlık isteyen yapısal reformlar ve tasarruf

önlemleri ve bu üç taraflı sözleşmede yer alan önlemlerle, ekonomimizin ve toplumumuzun karşı karşıya olduğu zorluklarla yüzleşmek için koşulların, dış yardım almaksızın, yerli yerine oturacağını hissediyoruz. Ancak, hem ulusal düzeydeki siyasi hatalar hem de Avrupa Birliği'nin kimi ülkeleri etkileyen mali spekülasyona dönük yersiz yanıtları, Yunanistan ve İrlanda'nın istediği türden, ama Portekiz'e has yönleri olan, dış yardımların talep edilmesine yol açtı.

Aslında Avrupa Birliği'nin ne pahasına olursa olsun bütçe konsolide etme "takıntısı" var.

Hata olduğu açığa çıkan eski ekonomik paradigmaya (zayıf düzenlemeler, sosyal deregülasyon, devletin kısıtlı bir role sahip olması, sosyal eşitsizlik, mali spekülasyon) geri döndüğüne, ciddi kaygılar güderek tanık oluyoruz. Bireyciliğin Avrupa Birliği'nin kolektif çıkarlarının üstünde tutularak –Avrupa'nın inşa sürecinde bir mihenk taşı olan– dayanışmanın tehdit altında olması ve böylece görece kırılğan üye devletlerini daha derin bir ekonomik krize ve işsizlik ile sosyal adaletsizliğin arttığı bir ortama sürükleyen ekonomik yönetim alanındaki gelişmelerin ortaya çıkışı aynı derecede endişe vericidir. Görünen o ki, bu ekonomik yönetim modeli, ulusal düzlemdeki sosyal tarafları özerklikten mahrum bırakıyor ve ücret artışına ilişkin pazarlıklara kısıtlamalar dayatıyor.

Maliye bakanları, Avrupa'daki politikaların belirlenmesinde yarı-egemen bir rol üstlenmiş benziyor ki, bu yersizdir. Bu rolün merkezi, özellikle sosyal bir nitelik taşıyan daha geniş bir hassasiyet ve talep yelpazesini kapsayan Avrupa Devlet Başkanları Konseyi'ne çekilmeli.

İlerleyen yıllarda sendikal hareket önemli zorluklarla karşı karşıya gelecek ve değişim karşıtı güçlerle baş etmek durumunda kalacak: Üye Devletlerdeki hükümetlerin çoğunun başında muhafazakârlar var.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun (ETUC) karşısında duran temel zorluklar, Avrupa Konseyi için daha fazla sorumluluk talep ederek AB'de sahici bir sosyal boyutun güvence altına alınmasıdır. Birliğin, özellikle her politikada ve

müdahalede yüksek bir istihdam düzeyini yakalamasını, uygun bir sosyal korumayı teminat altına almasını, sosyal dışlanmaya karşı mücadele etmesini ve yüksek kalitede eğitim ve öğretim geliştirmesini açıkça belirten, AB'nin işleyişine dair Sözleşme'de ortaya konan şeylere uymasındır. ETUC'un sadece sosyal ve istihdama ilişkin alanlara değil, tüm AB politikalarına müdahil olması teşvik edilmeli. Onun Avrupa Parlamentosu'ndaki varlığı giderek artan bir önem kazanıyor.

İşkolları arasında ve sektörel bazdaki sosyal diyalog, stratejik bir önem arz ettiğinden dolayı, ETUC açısından bir önceliktir. AB'nin halihazırda dayattığı model sadece işçileri ve istihdamı değil, aynı zamanda şirketleri de cezalandırıyor; bu diyalog dahilinde adımlar atmak önemlidir. Bu amaç doğrultusunda Avrupa Komisyonu'ndan Sözleşme'de öngörülen rolünü üstlenmesi talep edilmeli, yani diyalogu canlandırması ve teşvik etmesi.

UGT açısından bir diğer temel mesele, spekülatif mali işlemlere gümrük uygulanarak ve vergi cennetlerini ortadan kaldırarak veya düzenleyerek, mali piyasaların düzenlenmesidir. Bu konu ETUC ile Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) arasındaki ilişkilerde oldukça önemlidir.

ETUC ve Avrupa'daki tüm sendikal hareket, Avrupa'nın mevcut halini ve gittiği yönü kabul edemez. Sıradan insanların, ekonominin ve mali piyasaların dayatmalarına uyum sağlamak zorunda kalmadıkları bir Avrupa için mücadele etmek zorundayız: Ekonomi, halkın çıkarlarına hizmet edecek ve refahlarını arttırmasını teşvik edecek şekilde yeniden tasarlanmalı.

Sendikaların önceliği yeniden tam istihdamı ve makul işleri savunmak olmalı; ancak bu, daima ekonomik istikrar ve güçlü ve sürdürülebilir büyüme temelinde olmalıdır.

Üye sendikaların daha fazla yetki devrettiği ve daha fazla desteklediği daha güçlü bir ETUC'a ihtiyacımız var. Aynı zamanda ulusal eylemlerin koordinasyonu Avrupa çapında hareket etmenin güçlü bir aracına dönüştürülmeli.

Jaroslav Zavadil

Dayanışma Hâlâ Ortak İlkemizdir

CMKOS, Avrupa'nın bütünleşme sürecinde ETUC'un rolünün çok önemli olduğunu düşünüyor. Çek Cumhuriyeti'nde AB'ye katılım sürecine yönelik hazırlıklar başladığında CMKOS zaten ETUC üyesiydi. ETUC sayesinde Avrupa'daki yapılanmalara en üst düzeyde dahil edilmiştik. ETUC'un ve üyelerinin bu şekilde hareket etmeye hazır bulunması, belki de hâlâ çok önemli, hatta tarihsel bir adım olarak takdir edilmedi. Bu hazır bulunuş Avrupa sosyal modelini büyütmek için karşılıklı bir taahhüdü temsil ediyor ve birlikte sosyal bir piyasa ekonomisi inşa edebileceğimize ve ivme kazanan küreselleşmeyle baş edebileceğimize dair kuvvetli bir inanca dayanıyordu. Hedefimiz ilerleyip yüksek Avrupa standartlarını taklit etmek ve eşit bir partner olduğumuzu kanıtlamaktı; gayemiz tüm işçilerin adil ücretler almasını, makul koşullar altında çalışmalarının ve yaşamlarının güvence altına alınmasını ve sürekli sosyal hakların altının oyulmasına maruz kalmamalarını sağlamaktı.

Çek Cumhuriyeti, küreselleşme hızla güçlenirken AB üyelik sürecinde bir piyasa ekonomisi olmaya dönük bir dönüşüm geçiriyordu – ki, bu da son derece açık bir ekonominin ortaya çıkmasına yol açtı. Bu karmaşık sorunların her zaman net bir biçimde algılanmadığını ve herkes tarafından yeterince anlaşılmadığını düşünüyoruz. Alman komşularımız, eski Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin entegrasyonu esnasında edindikleri tecrübelerden dolayı, her konuda olmasa da, belki de daha dikkatli hareket ettiler.

Çek Cumhuriyeti'nde (yerli üretimdeki kayıplardan, ulus-aşırı şirketlerin genişlemesi ve ciddi kârların "yurda" yatırım olarak geri dönmeyip dışarı aktarılması sayesinde başarılı olan şirketlerin dahi kapatılmasından dolayı) sanayimizin ve ekonomimizin bağımsızlığını yitirmekten endişe duyuyoruz. Bu esnada eski AB üyesi ülkeler üretimin ve hizmetlerin "daha ucuz" bölgelere kaymasından korkuyor.

Kriz bu kaygıları alevlendirdi; bunlar sendikaları güçten düşürmek ve "hayır işleri yurttan başlar" ilkesine dayalı yaklaşımları güçlendirmek için kullanılıyor.

Şu anda sendikaların, şirket çıkarlarına karşı ve insan haklarına, sendikal ve sosyal haklara ve demokrasiye dönük tekerrür eden saldırılara karşı koyabilecek temel –ve muhtemelen tek– aktör oldukları şüphe götürmez. Bu gerçeği elbette karşı taraf da idrak etti!

Tasarruf önemleri –ki, bunlar refah devletinden arta kalan şeylerin yıkıma uğratılmasını öngörüyor– temelde, görünürde kendisini savunmak için örgütlenme cesaretine kavuşacak denli henüz yoksullaşmamış orta sınıfın sırtına yük bindirmekte. Paradoks bir biçimde genel seçimlerde sağcı siyasi partiler güç kazanmakta: Bunlar nüfusun çoğunu, krizin asıl faillerinin – reel ekonomiyle uzun bir süre önce bağına koparmış spekülasyon mali sermaye– değil "müsrif" refah devletlerinin krizden sorumlu olduğuna ikna edebilmişlerdir.

Yolsuzluk skandalları bir yana, devletin ve kamusal hizmetlerin zayıflamasından, özelleştirmelerden ve mali spekülasyonlardan dolayı insanlar kurumlara ve kolektif eyleme olan güvenlerini yitiriyorlar. Tüm bunlar toplumsal kaynaşmanın temeli olan dayanışmayı zayıflattı. Neo-liberal görüşleri savunan politikacılar, refah devletinin ahlaksızlıkla eşdeğer olduğunu ve asalakları teşvik eden bir araç olduğunu bile söylüyorlar. Ancak sendikalar, ekonomik büyümenin (GSYİH) işçilerin yaşam standartlarının iyileşmesinden bağımsız olduğunu veya buna karşı kendinden menkul bir amaç olmasını, veya yüksek sosyal standartların ekonomik büyümeyi engellediğini kabul etmezler.

ETUC'un rolü, ulusal düzlemdeki ve Avrupa düzlemindeki sendikal eylemleri birbirine bağlayan bir platform olarak oldukça önemli. İş çevreleri giderek daha fazla küreselleşirken, sendikalar da bu sürece uyum sağlamalı ve dayanışmayı teşvik etmelidirler. AB'de ortak bir emek pazarı ortaya çıkmakta ve bu açıdan ortaklaşa Avrupa stratejileri geliştirmek çok önemli. Bu çerçevede çok-uluslu şirketlerdeki sendikal faaliyetler sistematik bir biçimde koordine edilmelidir. İşkoluna dayalı sendikal yapılanmalar ve sınır-aşırı işbirlikler daha büyük bir rol üstlenmelidir.

Özellikle diğer ülkelerdeki meslekdaşlarla düzenli bir iletişimin sağlanması ve her güncel konuda (emeklilik reformu, krizin işsizliğe etkisi, Avrupa sendikal hareketinin geleceği vs.) danışma ve işbirliği yapma imkânı önemlidir. ETUC içerisinde gerçekleştirilen tartışmalar, üyelerinin görüşlerinin uyumlu hale gelmesine hizmet eder. Üyelerinin işbirliği yapması, özellikle de giderek daha karmaşık bir hal alan müzakerelere hazırlık aşamasında, oldukça önemlidir. İşçiler açısından

olumsuz sonuçlara yol açan şiddetli “reformların” söz konusu olduğu bir atmosferde gerçekleşen ekonomik krizin etkilerinden dolayı, ilerideki müzakerelerin daha karmaşık bir hal alacağı beklenebilir.

Hedefimiz, sendikaların her düzlemde hareket etme kabiliyetini korumak ve geliştirmektir: Bu hem şirket (özellikle çok-uluslu şirketler), hem işkolu hem de ulusal düzlem için geçerlidir. Sendikalar, birbirlerini tehlikeye attıklarına dair bir hissiyata kapılmamalı; tersine ortak bir tehdit karşısında tüm işkollarını veya çok-uluslu şirketleri kapsayan eylemler örgütlemeliler. Sendikaların çağrılarını sadece sıkça hitap edilen siyasetçiler tarafından değil, işverenler, şirket sahipleri ve finansörler tarafından da algılanmak zorunda.

İkinci Dünya Savaşı’ndan beri işçilerin yararına elde edilen tüm kazanımların korunması için

uluslararası kabul gören tüm araçlar kullanılmak zorunda. AB’de sosyal diyalogu ve temel (sosyal) haklarının rolünü, Temel Haklar Bildirgesi’nin Avrupa’daki temel yasalara dahil edilerek vurgulanmasını sağlayarak güçlendirmeliyiz. Çek Cumhuriyeti bağlamında bu özellikle önemlidir, zira hükümet dışarıda kalmaya dönük bir müzakerede bulundu ki, buna Çek sendikaları köklü bir biçimde karşı çıkıyor. Bu çekilmenin etkin hale gelmesini önlemek hâlâ mümkün, çünkü Sözleşmeler’in daha parlamento tarafından (örneğin bir sonraki AB genişlemesinde) onaylanması gerekiyor. CMKOS bu açıdan Avrupalı meslektaşlarının dayanışmasına güveniyor. ETUC’un buradaki rolü çok önemlidir.

Karşı karşıya olduğumuz çok önemli bir görev, demokrasiye yönelik saldırıları, eşitsizliğin ve sosyal dışlanmanın artmasını önlemek ve yabancı düşmanlığıyla mücadele etmektir.

Diğer Kaynaklar

Begg, Iain (2011): An EU tax. Overdue reform or federalist fantasy? Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07832.pdf>

Busch, Klaus (2010): European Economic Government and Wage Policy Coordination. The European Crisis Calls for Structural Reforms. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07232.pdf>

Busch, Klaus and Hirschel, Dierk (2011): Europe at the Crossroads. Ways out of the Crisis, Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/08066.pdf>

Collignon, Stefan (2010): Democratic Requirements for a European Economic Government. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07710.pdf>

Hacker, Björn and Van Treeck, Till (2010): What influence for European Governance? The Reformed Stability and Growth Pact, the Europe 2020 Strategy and the "European Semester". Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07724.pdf>

Hassel, Anke and Pohlmann, Christoph (2010): Market and State in European Social Democracy. Progressive Perspectives on Developing a Social and Sustainable Market Model. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07338.pdf>

Heise, Arne and Lierse, Hanna (2011): Budget Consolidation and the European Social Model. The Effect of European Austerity Programmes on Social Security Systems. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07891.pdf>

Müller, Thorsten et al (2010): Global Union Federations and the Challenges of Globalisation. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07437.pdf>

Platzer, Hans-Wolfgang (2010): The Europeanisation of the Trade Unions. Trade union policy challenges and practical options at the European level. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07395.pdf>

Pusch, Toralf et al (2011): Wage Policy Coordination in the Eurozone. A Robust Concept for Greater Macroeconomic Stability. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/08072.pdf>

Sommer, Michael et al (2010): Business as Usual or a New Strategy for the Future? The European 2020 Strategy from the Perspective of German Trade Unions. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07295.pdf>

Study Group Europe (2010): The Future of European Economic and Monetary Union. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung; <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/07434.pdf>

Yazarlar hakkında

Annelie Buntenbach, Alman Sendikalar Konfederasyonu'nun (DGB) Yürütme Kurulu üyesidir.

David Begg, İrlanda Sendikalar Kongresi'nin genel sekreteridir.

Erich Foglar, Avusturya Sendikalar Federasyonu'nun (ÖGB) başkanıdır.

Agnes Jongerius, Hollanda Emek Hareketi Federasyonu'nun (FNV) başkanıdır.

Wanja Lundby-Wedin, Landsorganisationen i Sverige'nin (LO) başkanıdır.

Yannis Panagopoulos, Genel Yunan İşçi Konfederasyonu'nun (GSEE) başkanıdır.

João Proença, Portekiz'deki Genel İşçi Birliği'nin (UGT) genel sekreteridir.

Jaroslav Zavadil, Bohemya-Moravya Sendikalar Konfederasyonu'nun (CMKOS) başkanıdır.

Uluslararası Siyaset Analizi (IPA) Friedrich-Ebert Vakfı'nın Uluslararası Diyalog bölümünün analiz birimidir. Yayınlarımız ve araştırmalarımızda Avrupa'daki ve dünyadaki politikaya, ekonomiye ve toplumlara dair temel konuları ele alıyoruz. Hedefimiz, sosyal demokrat bir perspektiften siyasi öneriler ve senaryolar geliştirmektir.

Bu yayının "Uluslararası Ekonomi Politikaları" çalışması kapsamında yayınlanıyor;

Editör: Dr. Björn Hacker, bjoern.hacker@fes.de

İngilizceden çeviren : **Nejat Ağırnaslı**

Künye

Friedrich-Ebert-Stiftung
Cihannüma Mahallesi Mehmet Ali Bey Sk. 12/D5
34353 Beşiktaş-İstanbul
Türkiye

Tel: +90 212 310 82 37
contact@festr.org
www.festr.org

Sorumlu : Michael Meier
© FES Türkiye, 2011